

Fler är pappalediga – också på SKB

Text Moa Lillhonga-Åberg Foto Lasse Modin

Under 2000-talet har andelen av pappornas uttag av föräldraledigheten stigit med uppåt tio procent i Sverige. Under 2009 var pappornas andel mellan 20 och 26 procent, beroende på ort. Högst ligger Västerbottens län med nästan 26 procents uttag för papporna. Ett snitt ligger på 22,3 för hela landet.

Uppsala län är god tvåa med 25,2 procent. Stockholms län ligger fyra medan Gävleborgs län kommer på elfte plats och Kalmar län först på nittonde plats med ett pappauttag på 20,9 procent.

Ökning på SKB

Även på SKB ökar antalet pappalediga.

– Personalenhetens spontana uppfattning är att det är en ökning bland män på SKB att ta ut föräldraledighet, säger personalchef Gunilla Liljedahl. En del av ökningen kan också ha att göra med att vi har fler män anställda i dag som är i ålder att de har småbarn.

Antalet anställda har ökat kraftigt de senaste åren på SKB. År 2002 uppgick antalet till cirka 200 för att i år öka till över 400. Därmed har också en föryngring skett, i dag är den största åldersgruppen på företaget mellan 35 och 39 år, alltså i en ålder då många får barn.

Arbetsgivarens attityd har stor betydelse för benägenheten att ta ut pappaledighet, enligt en forskningsrapport från Mälardalens högskola,

”Papporna och motiven”. Det är partnern och arbetsgivaren som avgör hur papporna tar ut ledigheten. Enligt rapporten sade sig ingen av de undersökta männen vara beredd att gå mot partners vilja och strida för att få ta en större del av ledigheten.

Ålder och utbildning har också stor betydelse men frågan är mer komplex än så: Varför ligger Västerbottens län i topp till exempel? Svaret kan ligga i att Västerbotten haft flera stora kampanjer för att få papporna att ta ut större del.

»SKB:s attityd är att det är positivt att föräldrarna delar på föräldraskapet och föräldraledigheten.«

Gunilla Liljedahl, personalchef på SKB.

– SKB:s attityd är att det är positivt att föräldrarna delar på föräldraskapet och föräldraledigheten. Föräldraledighet bidrar till både mäns och kvinnors utveckling som människor. Det är också positivt för barn att tillbringa tid såväl med sin pappa som med sin mamma. Inom SKB har vi många män som tar ut föräldraledighet, säger Gunilla Liljedahl.

Hon tillägger att SKB, precis som andra delar av Vattenfallkoncernen, har förmånliga villkor genom föräldraledighetstillägg och utökad rätt till deltidsarbete för föräldrar. Avsikten är att stimulera och möjliggöra för föräldrar att utnyttja och dela på ledigheten. De bättre villkoren kan undanröja eventuella ekonomiska hinder för föräldraledighet som, på grund av försäkringskassans tak, uppkommer om pappan tjänar mer än mamman.

Extra tillägg

Exempel på dessa villkor är att SKB betalar ett föräldraledighetstillägg på tio procent av lönen under dag 1–270. Om lönen överstiger försäkringskassans maximala föräldrapenning betalar SKB under föräldraledigheten 90 procent av den överskjutande delen. Den lagstadgade rätten att jobba deltid – 75 procent – gäller tills barnet fyllt åtta år. Anställda inom Vattenfall har möjlighet till deltidsarbete till dess att barnet fyllt tolv år.

Läs på nästa sida om Niklas på SKB i Forsmark, snart pappaledig igen.

ETT ÖGONBLICK...

Text Eva Häll

Foto Curt-Robert Lindqvist

Mats Ohlsson,
54 år, anläggnings-
chef på SKB:s Äspö-
laboratorium i
Oskarshamn, och
pappaledig redan
för 25 år sedan.

När var du pappaledig?

– Jag var pappaledig första gången hösten 1985. Vi har fyra barn och jag har varit pappaledig ungefär sex månader med varje barn.

Hur var det?

– Det var annorlunda! Jag trodde att jag skulle hinna göra så mycket. Under min första pappaledighet höll jag på med en inredning till en båt, men Sofi tyckte inte att det var speciellt roligt att vara i snickarverkstaden mer än 20 minuter i taget så det projektet drog ut på tiden. När jag var hemma med yngste sonen, våren 1991, hade jag som mål att baka allt matbröd till familjen, vilket jag också uppnådde. Det var ett exempel på en bra aktivitet som barnen kunde vara delaktiga i, åtminstone att festa på nybakat bröd. Man kan säga att det var enklast att vara hemma med första barnet – på gränsen till långtråkigt – för då har man bara ett barn att fokusera på. Med tre barn var det som intensivast, de som kommer sedan gör det inte jobbigare. När man är föräldraledig går tiden åt till att umgås med barnen och det är en stor och viktig uppgift som förälder.

Vad fick du för reaktioner från omvärlden?

– Jag var en av de första på ABB Atom, där jag arbetade på den tiden, som var pappaledig. Min dåvarande chef var förstående. Han hade nyligen blivit morfar och hade just hört att svärsonen skulle vara pappaledig. Jag har bara positiva erfarenheter av att vara pappaledig. Man ska komma ihåg att den korta tiden man väljer att vara hemma med barn är en mycket liten del av ens yrkesliv och under normala omständigheter har man jobbet kvar när föräldraledigheten är över. Visst kan jag som chef se svårigheter för verksamheten när någon kommer och berättar att han tänker vara pappaledig, men det är ju en naturlig positiv omständighet i livet och det får man lösa i organisationen.

Vad lärde du dig?

– Att det är viktigt att etablera rutiner för att få dagarna att fungera på ett bra sätt. Att hinna komma ut var viktigt för mig, det blev en avkoppling från disken och tvätten. Vare sig det var att gå en promenad med barnvagn eller finnas till hands när barnen var ute och lekte eller cyklade.

Pappaledig – så klart!

Text Moa Lillhonga-Åberg Foto Lasse Modin

Att vara pappaledig eller inte var aldrig något som Niklas Heneryd behövde fundera på när hans och Malins första barn Egil föddes. Det var alldeles självklart att de skulle dela ungefär lika. Lika självklart är det att så blir det också nu när lille Terje har anlänt.

Ingen diskussion, alltså, varken hemma eller på jobbet?

– Nej. Min före chef på SKB var pappaledig på 80-talet och ingen på jobbet har någonsin ifrågasatt mitt val att vara ledig cirka tio månader med Egil. Lika lite har vi behövt diskutera det hemma – även bland våra vänner är det en självklarhet att dela ganska lika på föräldradledigheten.

Blev det som du förväntade dig?

– Nja, kanske trodde jag att jag skulle hinna göra fler saker än jag faktiskt gjorde när jag var hemma med Egil. Ut och fiska och att göra fler saker klara på husbygget, till exempel, men det blev inte av. Jag kom snart till insikt om att jag hann med Egil och inte så mycket mer. Framför allt medan ”hålla-fingret-och-lära-gå-perioden” pågick. Fast Malin säger att jag blev bra på att planera, veckohandla och laga mat för flera dagar. Jag började till exempel baka allt bröd men när jag började med småkakor kanske det var dags att återgå till jobbet ...

Nu är det snart dags att vara pappa på heltid igen?

– Jag planerar att vara pappaledig på heltid med Terje från våren 2011. Då när jag har två att ta hand om så hinner jag kanske ännu mindre men å andra sidan är det

ju det som är hela grejen; att ta hand om barnen. Det är fantastiskt att kunna göra det.

Jobbet, hur går det?

– Vi på SKB i Forsmark har mycket spännande att se fram emot, just nu är vi i ett uppbyggnadsskede av vår organisation och våra anläggningar. Det ska bli väldigt kul när byggerna drar i gång – vi ska ju både bygga slutförvar för använt kärnbränsle men också bygga ut det nuvarande förvaret SFR.

– Det är alltså bra på jobbet men dagarna hemifrån blir långa eftersom jag pendlar till Forsmark och en hel del till Stockholm. Jag kan jobba hemifrån vissa dagar och det fungerar bra.

Varför har ni valt att bosätta er i Gävle?

– Vi träffades i Östersund där vi båda pluggade och vi ville gärna bosätta oss i norra Sverige. Det blev ”lite norrut” när Malin fick jobb i Gävle och jag i Forsmark. Vi gav Stockholm fem år och det räckte.

Så vad gör du om tio år?

– Troligt är att vi bor kvar i Gävle, vi trivs och vi bor på en synnerligen barnrik gata. I ett 30-tal villor bor sammanlagt över 60 barn så det blir en bra miljö för våra poj-

kar att växa upp i. Jobbet på SKB är roligt så förmodligen är jag med och bygger Kärnbränsleförvaret. Om tio år håller vi också på och driftsätter det utbyggda SFR. Allt det här är under förutsättning att inte pendlandet två, tre timmar om dagen blir alltför jobbigt för mig och familjen.

Om Niklas

Namn: Niklas Heneryd.

Ålder: 37 år.

Uppvuxen: Åkersberga.

Familj: Hustrun Malin Lidow Heneryd, miljöinspektör på Gävle kommun, och barnen Egil, 2 år, och Terje, 2 månader.

Bosatt: I nybyggd villa i Gävle.

Bakgrund: Miljövetare.

Yrke: På SKB i Forsmark sedan 2003. Biträdande enhetschef för Projektering Forsmark, projektledare för Vega, det planerade platskontoret i Forsmark.

Aktuell: Snart pappaledig från jobbet igen.

Övrigt: Gillar skidåkning (helst utför), friluftsliv, fotografering och matlagning.

» *Mammorna fixar mer när de är hemma medan papporna leker mer med barnet.* «

Ur forskningsrapporten "Papporna och motiven" från Mälardalens högskola. Ett påstående som familjen Lidow Heneryd inte motsäger.

